

Міністерство охорони здоров'я України
Одеський національний медичний університет
Кафедра акушерства та гінекології

СИЛАБУС КУРСУ
Невідкладні стани в акушерстві

Обсяг	4 кредити/120 годин
Семестр, рік навчання	IV семестр, 2 рік навчання
Дні, час, місце	Згідно з розкладом в аудиторії кафедри акушерства та гінекології (Пастера, 9)
Викладач (і)	Гладчук Ігор Зіновійович, Маричереда Валерія Геннадіївна, Рожковська Наталя Миколаївна, Носенко Олена Миколаївна
Контактний телефон	+380677646350
E-mail	prozhkovska@ukr.net
Робоче місце	Конференц-зал (вул.Пастера, 9)
Консультації	<i>Очні консультації: середа, п'ятниця–14.00 -16.00</i> <i>Онлайн консультації: вівторок, четвер – 14.00-16.00 (Microsoft Teams)</i>

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація з аспірантами здійснюється через очні зустрічі. У разі переходу на дистанційне навчання комунікація з аспірантами буде здійснюватися за допомогою e-mail та програми *Microsoft Teams*.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Невідкладні стани в акушерстві» є патологічні процеси, пов'язані з акушерськими та гінекологічними ускладненнями (масивні кровотечі, прееклампсія і еклампсія, HELLP-синдром, патологічні та оперативні пологи, передчасне розродження, кесарів розтин, шок та септичні стани, що є найбільш частими причинами материнської та перинатальної захворюваності і смертності .

Пререквізити і постреквізити курсу (Місце дисципліни в освітній програмі)

Вивчення навчальної дисципліни: «Невідкладні стани в акушерстві» базується на вивченні курсів «Акушерство та гінекологія» і «Ендоскопія в гінекології»

Мета курсу

Метою вивчення навчальної дисципліни «Невідкладні стани в акушерстві» є поглиблення кожним здобувачем теоретичних знань та практичних навичок для самостійної лікарської діяльності для надання вторинної і третинної допомоги в закладах охорони здоров'я при невідкладних станах, що ускладнюють перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду, гінекологічну патологію, розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики.

Завдання курсу:

- 1) набути теоретичні знання і практичні навички щодо діагностики та лікування невідкладних станів під час вагітності, пологів та післяпологового періоду, при гінекологічних захворюваннях;
- 2) здобути поглиблені теоретичні знання і практичні навички з суміжних спеціальностей;
- 3) сформувані професійні навички викладання дисципліни «Невідкладні стани в акушерстві»;
- 4) здобути навички застосування сучасних інформаційних технологій при викладанні акушерства та гінекології;
- 5) оволодіти методами проведення наукового аналізу результатів досліджень з позицій доказової медицини.

Очікувані результати

За результатами вивчення дисципліни аспіранти повинні

знати:

- 1) сучасну термінологію та класифікації, діагностику, лікування та профілактику невідкладних станів в акушерській та гінекологічній практиці, а також стану плода і новонародженого,
- 2) основні методи медикаментозного та хірургічного лікування при невідкладних станах в акушерстві та гінекології,
- 3) сучасні підходи й методи виконання міждисциплінарних наукових досліджень,
- 4) теорію процесу пізнання та технологію педагогічного процесу;
- 5) сучасні досягнення за напрямком наукового дослідження,

- б) методологію наукового дослідження і представлення його результатів з позицій доказової медицини.

Вміти:

- 1) Здійснювати безперервний професійний розвиток як фахівець акушер-гінеколог,
- 2) Проводити критичний аналіз та інтерпретацію даних клінічних, лабораторних, інструментальних, біохімічних, морфологічних досліджень;
- 3) Вчасно здійснювати діагностику невідкладних станів (геморагічний, анафілактичний, септичний шок, тромбоемболія, ДВЗ-синдром, масивні акушерські кровотечі, прееклампсія, еклампсія, дистрес плода)
- 4) Здійснювати ведення патологічної вагітності, пологів і післяпологового періоду, проводити оцінку стану плода і новонародженого,
- 5) Вчасно проводити профілактику, діагностику та лікування ускладнень вагітності (невиношування, передчасні пологи, передчасний розрив плодових оболонок, прееклампсія/еклампсія, акушерські кровотечі, аномалії плацентації, затримка внутрішньоутробного росту плода, дистрес плода, багатоплідна вагітність)
- 6) Проводити діагностику, диференційну діагностику і надавати невідкладну допомогу при позаматковій вагітності, внутрішньочеревній кровотечі, симптомах «гострого живота» у жінок,
- 7) Діагностувати причини маткових кровотеч, призначати необхідне лікування, вирішувати питання планування сім'ї і контрацепції,
- 8) Здійснювати діагностику, диференційну діагностику і лікування септичних ускладнень з позицій доказової медицини,
- 9) Проводити аналіз медичної інформації у сучасних довідниках, наукових та фахових періодичних виданнях;
- 10) Отримувати та інтерпретувати нові наукові факти, що розширюють сферу знань в досліджуваній проблемі

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс викладається у формах практичних занять (60 годин), а також – через організацію самостійної роботи аспірантів (60 годин); всього – 120 годин (4 кредити).

У процесі проведення лекційних та семінарських занять передбачається застосування таких методів навчання:

Вивчення дисципліни реалізується на основі таких методів навчання: - за домінуючими засобами навчання: вербальні, наочні;

- складання графічних схем;
- розв'язання творчих завдань;
- бліц-опитування;
- групові дискусії з проблемних ситуацій;
- виконання письмових завдань;
- індивідуально-контрольна співбесіда;
- рольові (ділові) ігри;
- ситуаційні завдання («кейс-метод»);
- метод навчання «мозковий штурм», який спонукає слухачів проявити творчий підхід і знайти альтернативні методи вирішення запропонованих завдань шляхом вільного вираження думок,
- симуляційне навчання на тренажерах.

Зміст навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни складається з таких тем:

Тема 1: Невідкладна допомога при кровотечах в акушерстві та гінекології.

Тема 2: Невідкладна допомога при гіпертензивних розладах під час вагітності, пологів та післяпологового періоду

Тема 3: Оперативне акушерство і акушерський травматизм.

Тема 4: Невідкладна допомога при септичних станах та емболії навколоплідними водами.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. Навчальна діяльність аспірантів (пошукувачів) контролюється на практичних заняттях під час поточного контролю відповідно до конкретних цілей та під час індивідуальної роботи викладача зі слухачем. При оцінюванні навчальної діяльності перевага надається стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам,

структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність слухачу виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою. Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом (здобувачем) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання самостійної роботи:

Оцінювання самостійної роботи слухачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, а також на підсумковому контролі (заліку).

Оцінка успішності з дисципліни є рейтинговою і виставляється за 200 бальною шкалою і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Форми і методи підсумкового контролю

Підсумковим контролем з дисципліни «Невідкладні стани в акушерстві» є залік.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують аспіранти

Наприкінці вивчення дисципліни поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом оцінок за традиційною шкалою, округлене до двох знаків після коми.

До підсумкового контролю (заліку) аспірант (пошукувач) допускається лише при відсутності академічної заборгованості і середньому балі за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Оцінка за дисципліну є середнім арифметичним двох складових:

- 1) середній поточний бал як середнє арифметичне всіх поточних оцінок;
- 2) традиційна оцінка за залік.

Отриманий середній бал за дисципліну конвертується в оцінку за 200-бальною шкалою шляхом помноження середнього арифметичного на 40.

Шкала оцінювання рівня опанування дисципліни

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	
185 - 200	Відмінно	5

151 - 184	Добре	4
120 – 150	Задовільно	3
<120	Незадовільно	2

Поточний контроль здійснюється на семінарських заняттях відповідно до сформульованих завдань з кожної теми. При оцінюванні навчальної діяльності надається перевага стандартизованим методам контролю: усному опитуванню, структурованим письмовим роботам, дискусіям, ролевим іграм, доповідям. При засвоєнні кожної теми за поточну навчальну діяльність слухачу виставляються оцінки за 4-бальною традиційною шкалою. Поточна успішність розраховується як середній поточний бал, тобто середнє арифметичне всіх отриманих аспірантом (здобувачем) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми, наприклад 4,75.

Оцінювання поточного контролю з дисципліни:

Значення оцінки **«відмінно»**: аспірант виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для розв'язання задач, здатен продукувати новаторські способи вирішення проблем, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні таланти та здібності.

Значення оцінки **«добре»**: аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

Значення оцінки **«задовільно»**: аспірант здатен оволодіти значною частиною теоретичного матеріалу, але переважно – в репродуктивній формі, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.

Значення оцінки **«незадовільно»**: аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

До підсумкової атестації допускаються лише ті аспіранти, які не мають академічної заборгованості і мають середній бал за поточну навчальну діяльність не менше 3,00.

Самостійна робота

Оцінювання самостійної роботи аспірантів та здобувачів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті, а також на підсумковому контролі (заліку).

ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»)

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Завдання необхідно виконувати вчасно згідно дедлайну.

За невчасне виконання завдання аспірант отримує незадовільну оцінку. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, то відпрацювання здійснюється у встановлені викладачем терміни відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в ОНМедУ» (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/osvitnij-proces.pdf>). Перескладання здійснюється відповідно до затвердженого графіку.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика освітньої компоненти ґрунтується на засадах академічної доброчесності (посилання на положення на сайті університету <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/07/polozhennja-pro-dobrochesnist.pdf>) та визначається системою вимог, які викладач пред'являє до здобувача при вивченні освітньої компоненти:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та запізнень

Для отримання задовільної оцінки обов'язковим є відвідування і робота на аудиторних заняттях (лекціях і семінарських заняттях). Запізнення аспіранта дозволяється не більше ніж на 10 хвилин.

Мобільні пристрої

На занятті допустимим є користування мобільними пристроями з дозволу викладача.

Поведінка в аудиторії

Під час знаходження в аудиторії мають культивуватися такі цінності: повага до колег; толерантність до інших; сприйнятливість та неупередженість; аргументованість згоди або незгоди з думкою інших учасників дискусії, а також власної думки; шанування гідності особистості опонента/-ки під час спілкування; дотримання етики академічних взаємовідносин.

13. Перелік рекомендованої літератури

Основна (базова):

1. Закон «Про вищу освіту» - <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Наказ Міністерства освіти і науки України №584 від 30.04.2020 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти»
3. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) – https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf
4. Акушерство і гінекологія (у 2-х книгах): підручник (Венцківський Б.М., Грищенко В.І., Щербина М.О.)// К.: Медицина, 2020.- 376 с.
5. Академічні лекції з акушерства та гінекології / За ред. акад. Ю.Г. Антипкіна. – К.: ТОВ «КРІЕЙТІВ МЕДІА», 2021. – 424 с.
6. Акушерство та гінекологія: у 4 томах. / В.М. Запорожан, В.К. Чайка, Л.Б. Маркін та ін.; за ред. В.М. Запорожана. – 2-е вид., випр. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 1032 с.
7. Акушерство: підручник / Пирогова В.І., Булавенко О.В., Вдовиченко Ю.П. за ред. Пирогової В.І. – Вінниця: Нова книга, 2021. – 472 с.
8. Акушерство і гінекологія: у 2-х кн. Книга 1. Акушерство. Підручник (ВНЗ III-IV рівнів акредитації/За ред. В.І.Грищенка, М.О.Щербіни. – 2-е вид., виправлене. 2017. – 376 с.

9. Запорожан В.М., Тарабрін О.О. Симуляційна медицина. Досвід. Здобуття. Перспективи. Практичний poradник. Суми: ПФ Видавництво «Університетська книга», 2018. – 240 с.
10. Навчальний посібник з акушерства /за ред. І.Б. Венцківської. В.П. Лакатоша, В.М. Куща.- К., 2018. – РА Гармонія – 210 с.
11. Oxford Textbook of Obstetrics and Gynecology/Ed.by S.Arulkumaran, W.Ledger, L.Denny, S. Doumouchsis. – Oxford University Press, 2020-928.
12. Клінічне акушерство та гінекологія: навч. посіб.: пер. 4-го англ. вид. / Браян А. Магован, Філіп Оуен, Ендрю Томсон; наук. ред.. пер. Микола Щербина. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – Х, 454 с.
13. Основи перинатальної медицини: навч. посіб. / М. О. Щербина, О.О. Кузьміна. – К.: «Медицина», 2017. – 152 с.
14. Бойко В.І. Акушерські кровотечі : навч. посіб. / В. І. Бойко, Т. В. Бабар. Суми : Сумський державний університет, 2017. – 118 с.
15. Невідкладні стани в акушерській практиці: практичне керівництво / А.Я.Сенчук, В.Г. Гінзбург, І.І. Чермак та ін.; за ред. проф. А.Я. Сенчука. – Київ: Фенікс, 2019. – 336 с.
16. Гладчук І.З. Внутрішньочеревні кровотечі в гінекології: монографія / І. З. Гладчук, О. Я. Назаренко, Р. О. Ткаченко. – Одеса: ОНМедУ, 2021. – 112 с.
17. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Кесарів розтин» (Наказ МОЗ України від 5 січня 2022 р. № 8).
18. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді» (Наказ МОЗ України від 24 січня 2022 р. № 151)
19. Ніточко К.О. Передчасний розрив плодових оболонок у різні терміни вагітності. Алгоритми діагностики, ведення вагітності та пологів : метод. рекомендації / К.О. Ніточко, Г.С. Манасова, І.В.

Шпак, Д.М. Железов; Одеськ. нац. мед. ун-т. – Одеса : ОНМедУ, 2022. – 43 с.

20. Манасова Г.С. Проблемні питання ведення вагітності та пологів у жінок із синдромом оперованої матки : метод. рекомендації / Г.С. Манасова, О. О. Зелінський, М. В. Шаповал, О. В. Жовтенко та ін.; Одеськ. нац. мед. ун-т. – Одеса : ОНМедУ, 2019. – 46 с.
21. Манасова Г.С. Обструктивні пологи: сучасні підходи до термінології, класифікації. Особливості тактики ведення обструктивних пологів та післяпологового періоду: метод. рекомендації / Г.С. Манасова, О. О. Зелінський, М. В. Шаповал, О. В. Жовтенко та ін.; Одеськ. нац. мед. ун-т. – Одеса : ОНМедУ, 2019. – 53 с.

Додаткова:

1. Creasy and Resnik's Maternal-Fetal Medicine: Principles and Practice by Robert Resnik, Charles J. Lockwood: Elsevier, 2021.
2. Early pregnancy loss. Queensland Clinical Guidelines. MN17.29-V4-R22 May 2017. – P. 1-39.
3. Practice Bulletin: Prelabor Rupture of Membranes. ACOG. Practice Bulletin. Clinical management guidelines for obstetrician–gynecologists. Number 188, January 2018. OBSTETRICS & GYNECOLOGY, Vol. 131, no. 1: e1 – 14.
4. Prelabor Rupture of Membranes. ACOG Practice Bulletin, Number 217. Obstetrics & Gynecology: March 2020 - Volume 135 - Issue 3 – p. e80-e97. doi: 10.1097/AOG.0000000000003700
5. Williams Obstetrics, 25th Edition by F. Gary Cunningham, Kenneth Leveno, et al.-Mac Grow Hill Education.-2021.
6. Керівництво Королівського коледжу акушерів і гінекологів Великобританії «Діагностика та лікування позаматкової вагітності» // Жіночий лікар. – 2017. – № 4 (72). – С. 56 – 68.
7. Ectopic pregnancy and miscarriage: diagnosis and initial management. NICE guideline [NG126]. Published: 17 April 2019. Last updated: 24 November 2021.

8. Міжнародний журнал акушерства та гінекології. RCOG – Королівський коледж акушерів і гінекологів Великобританії. Настанова №73. Червень 2019 року. Thomson AJ від імені Королівського коледжу акушерів та гінекологів. Ведення жінок, які надійшли у терміні після 24⁺тижня гестації з підозрою на передчасний розрив плодових оболонок. BJOG 2019; 126: e152-166. DOI: 10.1111/1471-0528.15803.
9. Міжнародне керівництво по управлінню сепсисом та септичним шоком (Surviving Sepsis Campaign: International Guidelines for Management of Sepsis and Septic Shock: 2016) http://journals.lww.com/ccmjournal/Fulltext/2017/03000/Surviving_Sepsis_Campaign___International.15.aspx
10. NICE guideline Caesarean birth (NG 192): 31 березня 2021 року (інтернет-посилання на документ: www.nice.org.uk/guidance/ng192).
11. World Health Organization. (2018). WHO recommendations Uterotonics for the prevention of postpartum haemorrhage: Web annex 7: Choice of uterotonic agents. World Health Organization. <http://www.who.int/iris/handle/10665/277283>. License: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.
12. Bates Sh.M., Rajasekhar A., Middeldorp S. et al. (2020) American Society of Hematology 2018 guidelines for management of venous thromboembolism: venous thromboembolism in the context of pregnancy. Blood Adv., 2(22): 3317–3359 (<https://doi.org/10.1182/bloodadvances.2018024802> <https://ashpublications.org/bloodadvances/article/2/22/3317/16094/American-Society-of-Hematology-2018-guidelines-for>).

Інформаційні ресурси:

<http://www.moz.gov.ua>

<https://www.dec.gov.ua/mtd/home/>

https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/

<http://www.drlz.com.ua/>

<https://www.who.int/ru>

https://www.gfmer.ch/Guidelines/Obstetrics_gynecology_guidelinesTemplate.htm

<https://www.cochrane.org>

<https://www.acog.org>

<https://www.ebcog.org>

<https://www.uptodate.com>

<https://www.acog.org>

<https://www.online.lexi.com>

<https://www.ncbi.nlm.nih.com>

<https://www.thelancet.com>

<https://www.rcog.org.uk>

<https://www.npwh.org>